

**SZENT ISTVÁN
EGYETEM**

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR • GÖDÖLLŐ

NAPENERGIA HASZNOSÍTÁS - hazai és nemzetközi helyzetkép

Előadó ülés

Magyar Meteorológiai Társaság, Budapest, 2017. május 9.

Prof. Dr. Farkas István

Szent István Egyetem, KÖRI Fizika és Folyamatirányítási Tanszék

Páter K. u. 1., H-2100 Gödöllő

Tel.:+36 28 522055, Email: Farkas.Istvan@gek.szie.hu

Tartalom

Bevezetés

Jelenlegi helyzetkép, szenáriók

Prioritások a napenergia-hasznosításban

A napenergia hasznosítás kiemelt területei

- **fototermikus**
- **fotovillamos**
- **passzív**

Integrált szoláris energetikai/technológiai rendszer

Referenciák

Összefoglalás

Bevezetés

Magyar Napenergia Társaság

ISES Napenergiás Világkongresszus 2015

Háttérinformációk

- **Renewables 2015 – Global Status Report**
- **RE-thinking 2050 – A 100% Renewable Energy Vision for EU**
- **REthinking Energy 2015**
- **IEA Wolds Energy Outlook 2013**
- **Strategic research priorities for solar thermal technology**
- **Solar district heating – 2012**
- **Current status of solar thermal application worldwide**
- **Solar Heat Worldwide – 2015**

Magyar Napenergia Társaság

Szakcsoportok:

- **Napenergia építészeti hasznosítása**
- **Napenergia fotovillamos hasznosítása**
- **Napenergia mezőgazdasági hasznosítása**
- **Napenergia hőhasznosítása**
- **Energiapolitika**
- **Szoláris hőszivattyúk**

ISES Napenergiás Világkongresszus 2015

The [International Solar Energy Society \(ISES\)](#) and the [Korean Solar Energy Society \(KSES\)](#) are pleased to invite you to the [ISES Solar World Congress 2015](#) which will be taking place in Daegu, Korea from 8 – 12 November 2015. Join us for this unique opportunity to present and share your work, connect with the international renewable energy community and learn about the latest in renewable energy developments world-wide.

Range of topics under the Congress themes.

- Solar Buildings and Architecture
- Resource Assessment and Energy Meteorology
- Renewable Electricity Technologies: PV
- Renewable Electricity Technologies: CSP, Biomass, Geothermal, Wind, Hydro, Ocean and Other
- Solar Heating and Cooling
- Solar Energy and Society
- Energy Storage
- Renewable Energy Grid Integration and Distribution
- Off-Grid and Rural Energy Access
- Clean Transportation Technologies and Strategies

A conference of:

Hosted by:

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Renewables 2015 - Global Status Report

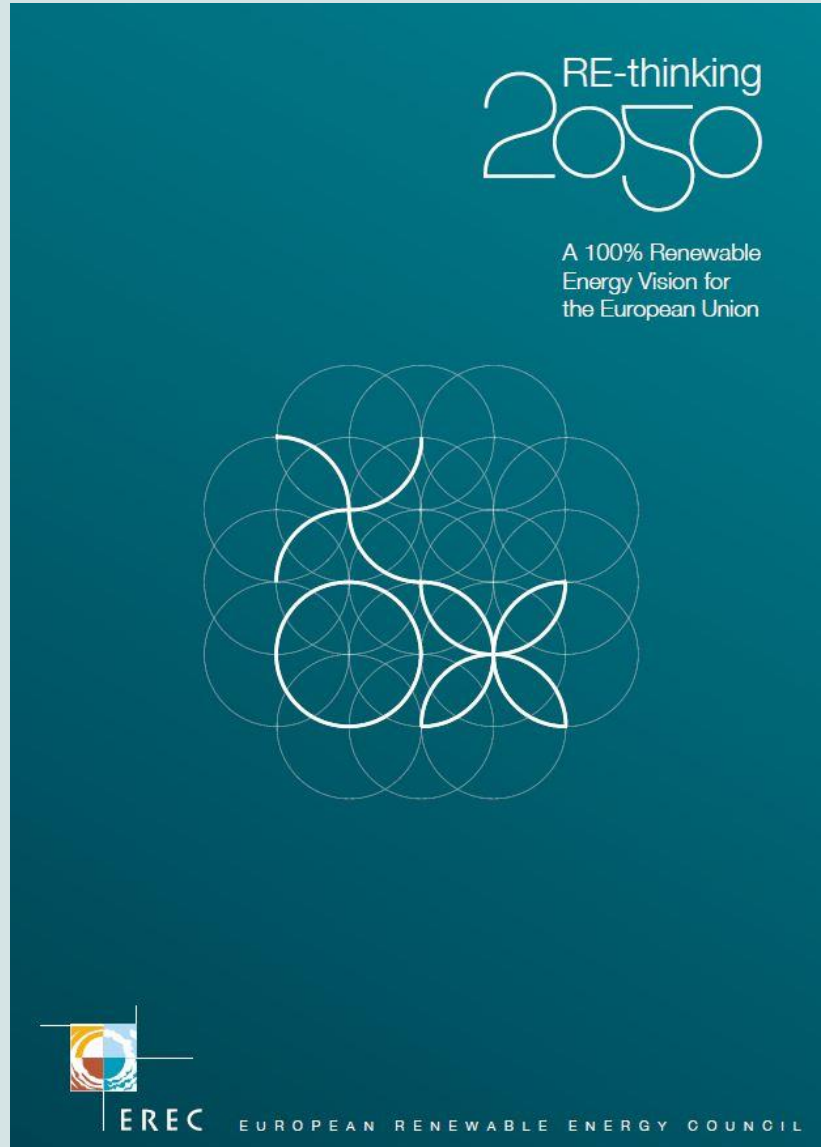
SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

RE-thinking 2050

A 100% Renewable Energy Vision for the EU

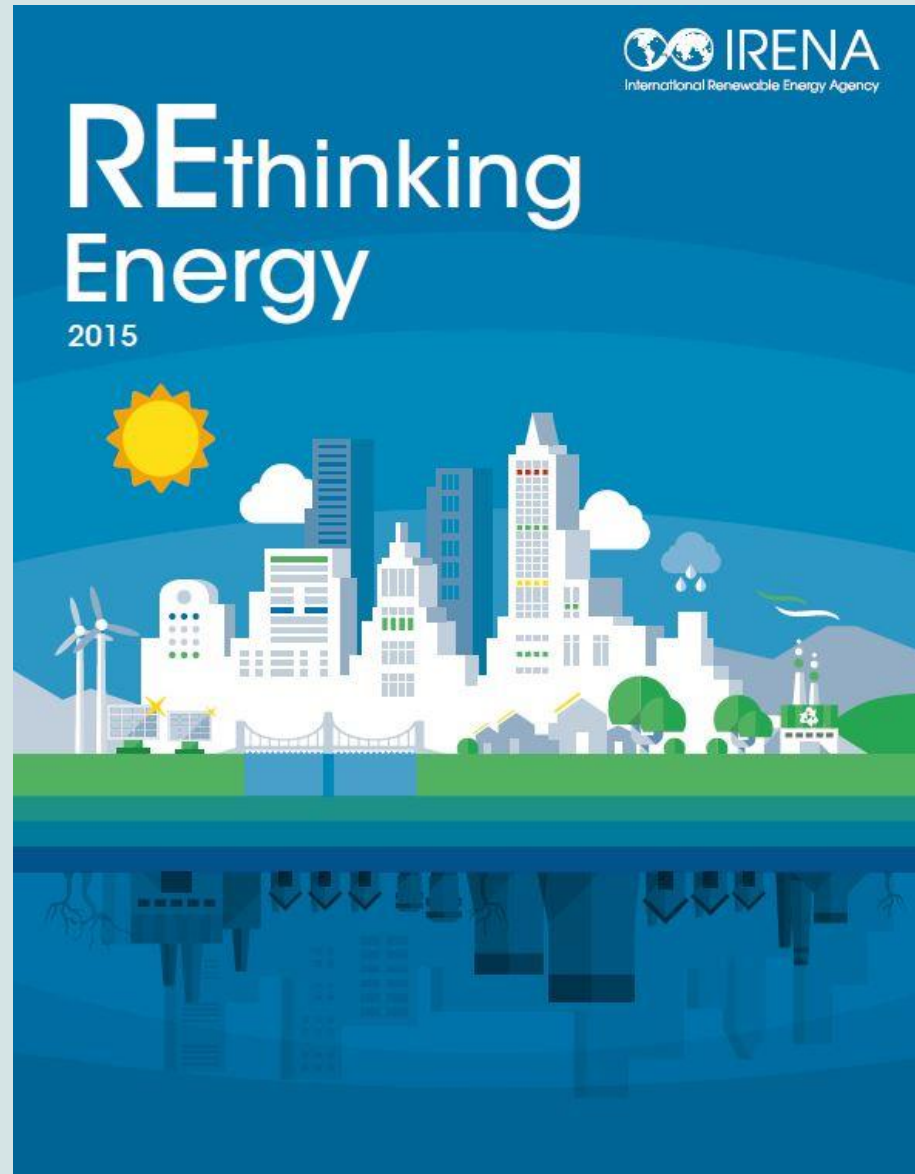

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

RE-thinking Energy 2015

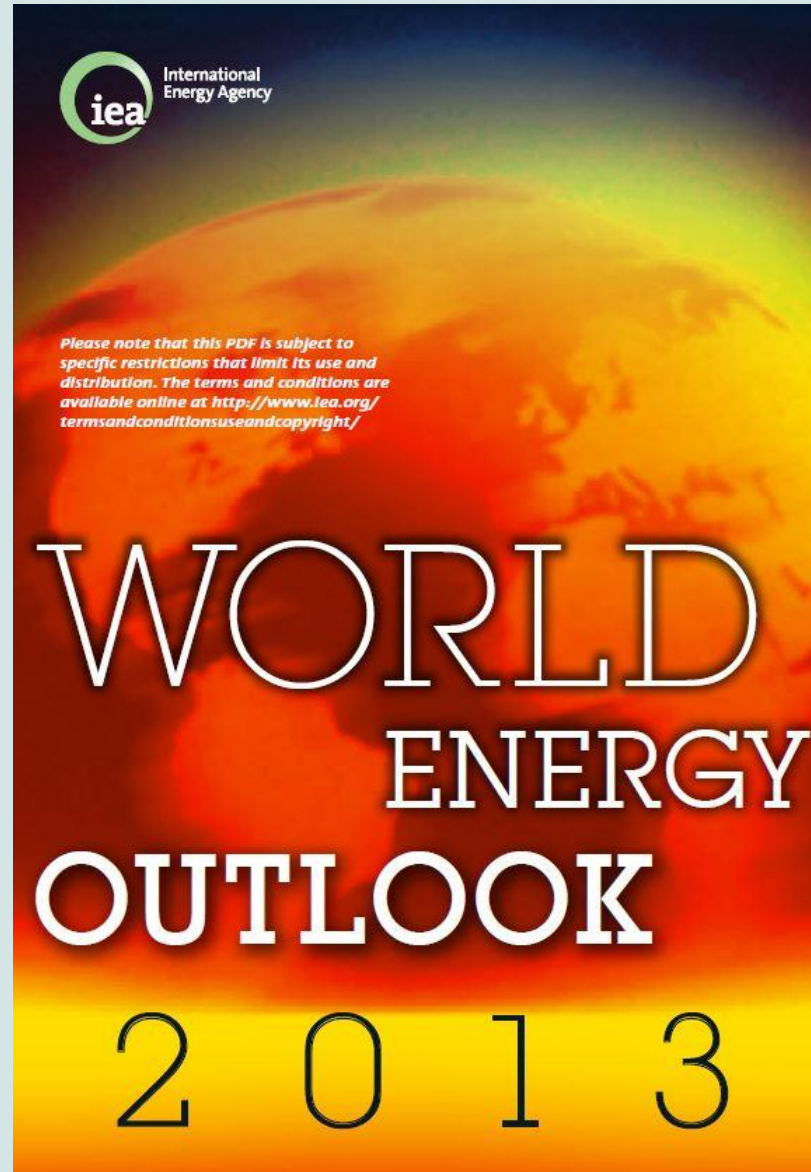

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

World Energy Outlook 2013

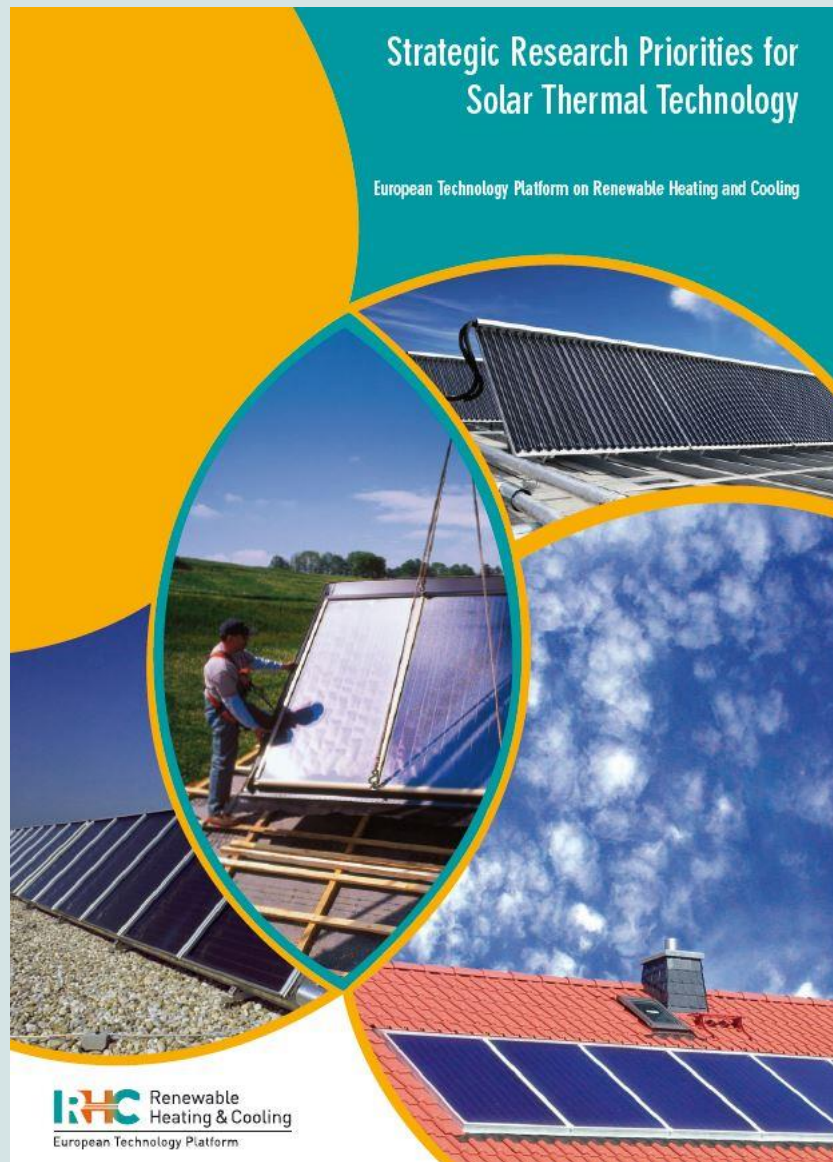

Strategic Research Priorities for Solar Thermal Technology

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Solar District Heating

SDH
solar district heating

**Market for Solar
District Heating**

by

CIT Energy Management AB

This project is supported by:

Current Status of Solar Thermal Application Worldwide

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Current Status of Solar Thermal Application Worldwide

Werner Weiss

AEE - Institute for Sustainable Technologies
A-8200 Gleisdorf, Feldgasse 2
AUSTRIA

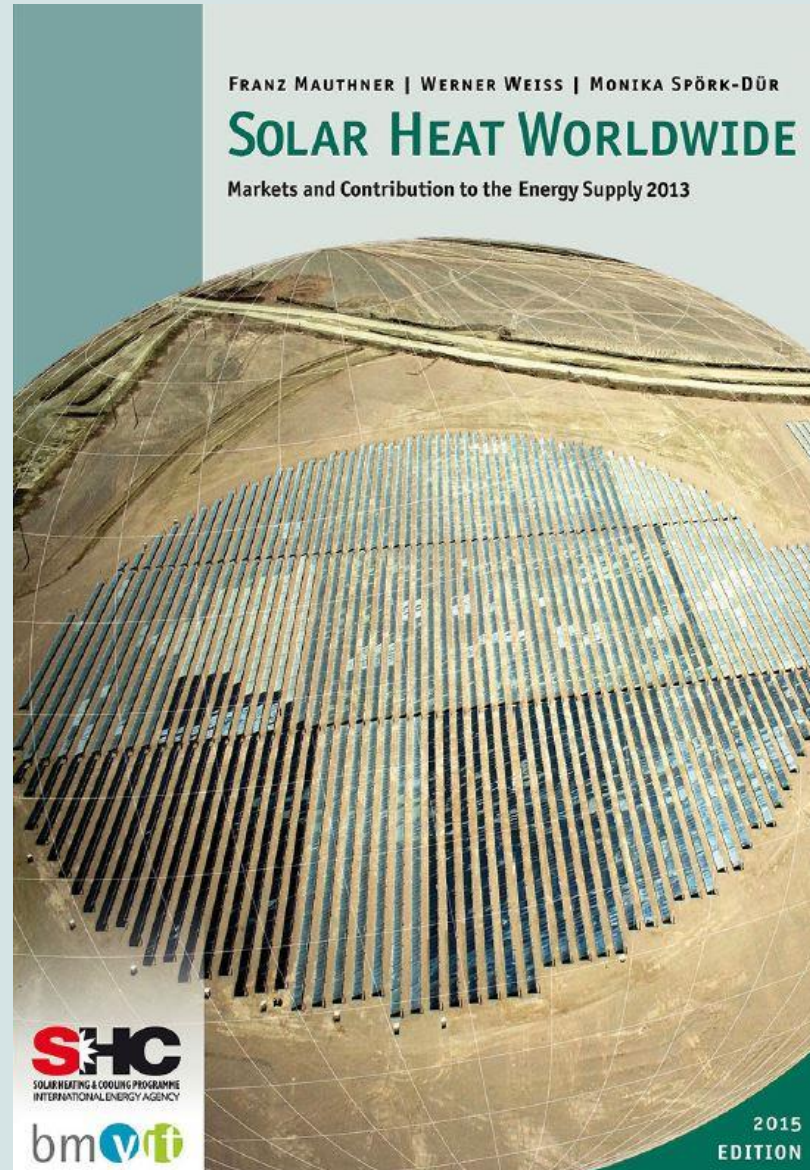

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Solar Heat Worldwide

Jelenlegi prioritások a napenergia hasznosításban

Termikus napenergia-hasznosítás - kisebb prioritású

Villamos energia előállítása koncentrált termikus rendszerrel – támogatott

Fotovillamos napenergia-hasznosítás – magasabb prioritású

Passzív hasznosítás – folyamatos ütemű

Termikus napenergia-hasznosítás kiemelt területek

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Figure 1: From countries shown in yellow detailed market data are available.
The market data from all other countries are estimated.

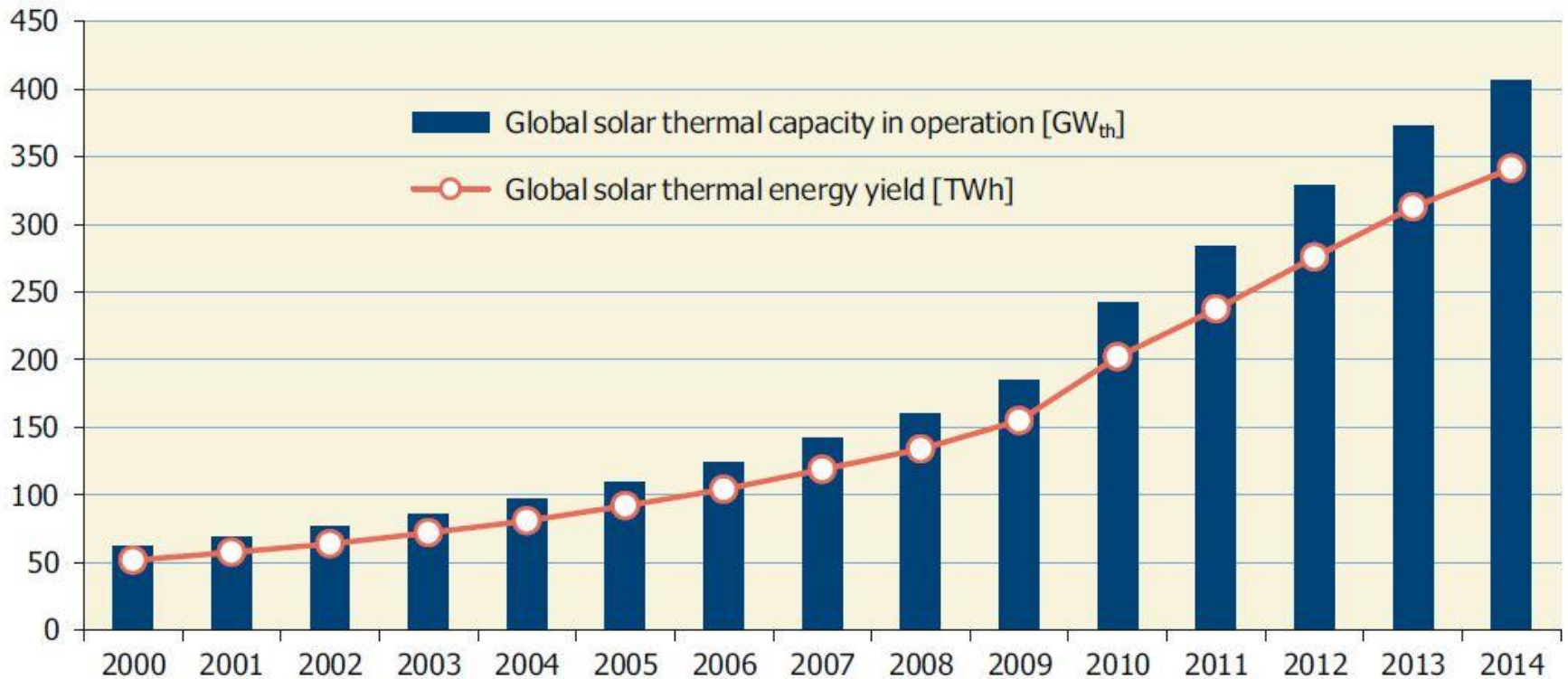
Termikus napenergia kapacitás és energiatermelés

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

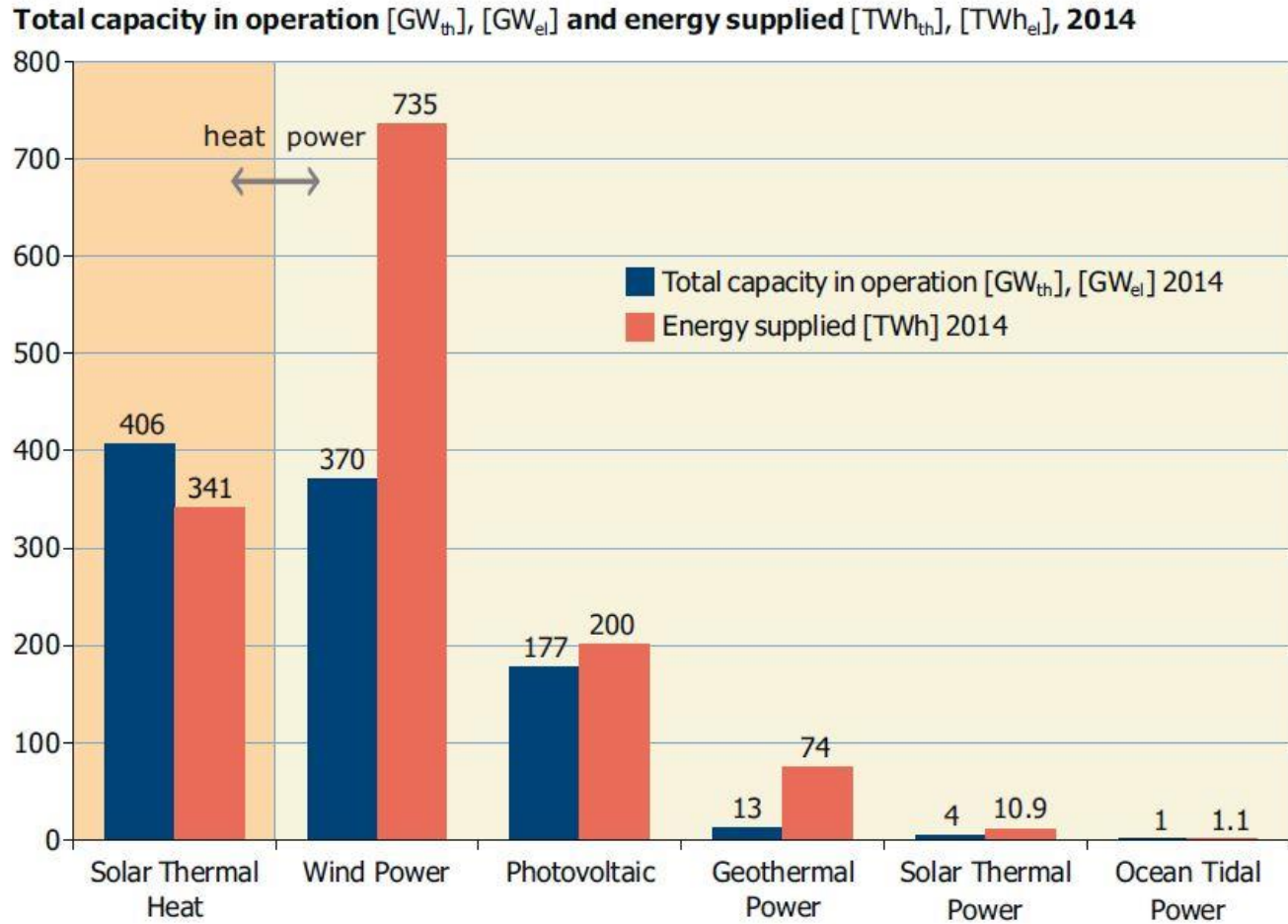
Capacity [GW_{th}], Energy [TWh]

Megújuló energiaforrások kapacitás és energiatermelés

Figure 3: Global capacity in operation [GW_{el}], [GW_{th}] 2014 and annual energy yields [TWh_{el}], [TWh_{th}] (Sources: AEE INTEC, Global Wind Energy Council (GWEC), European PV Industry Association (EPIA), REN21 - Global Status Reports 2014 and 2015)

Megújuló energiaforrások piaci növekedésének üteme

Total capacity in operation [GW_{th} , GW_{el}]

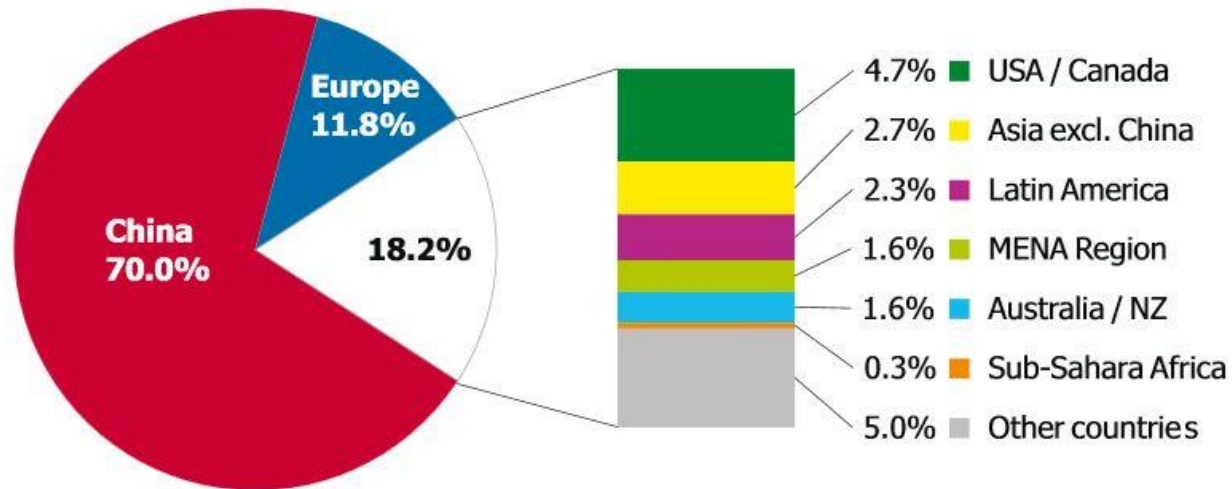

Figure 4: Global solar thermal heat, wind power and photovoltaic capacity in operation and market growth rates between 2010 and 2014

(Sources: AEE INTEC, Global Wind Energy Council (GWEC), European PV Industry Association (EPIA), REN21)

Napkollektoros rendszerek eloszlása

Sub-Sahara Africa:

Asia excluding China:

Latin America:

Europe:

MENA Region:

Mauritius, Mozambique, Namibia, South Africa, Zimbabwe

India, Japan, Korea South, Taiwan, Thailand

Barbados, Brazil, Chile, Mexico, Uruguay

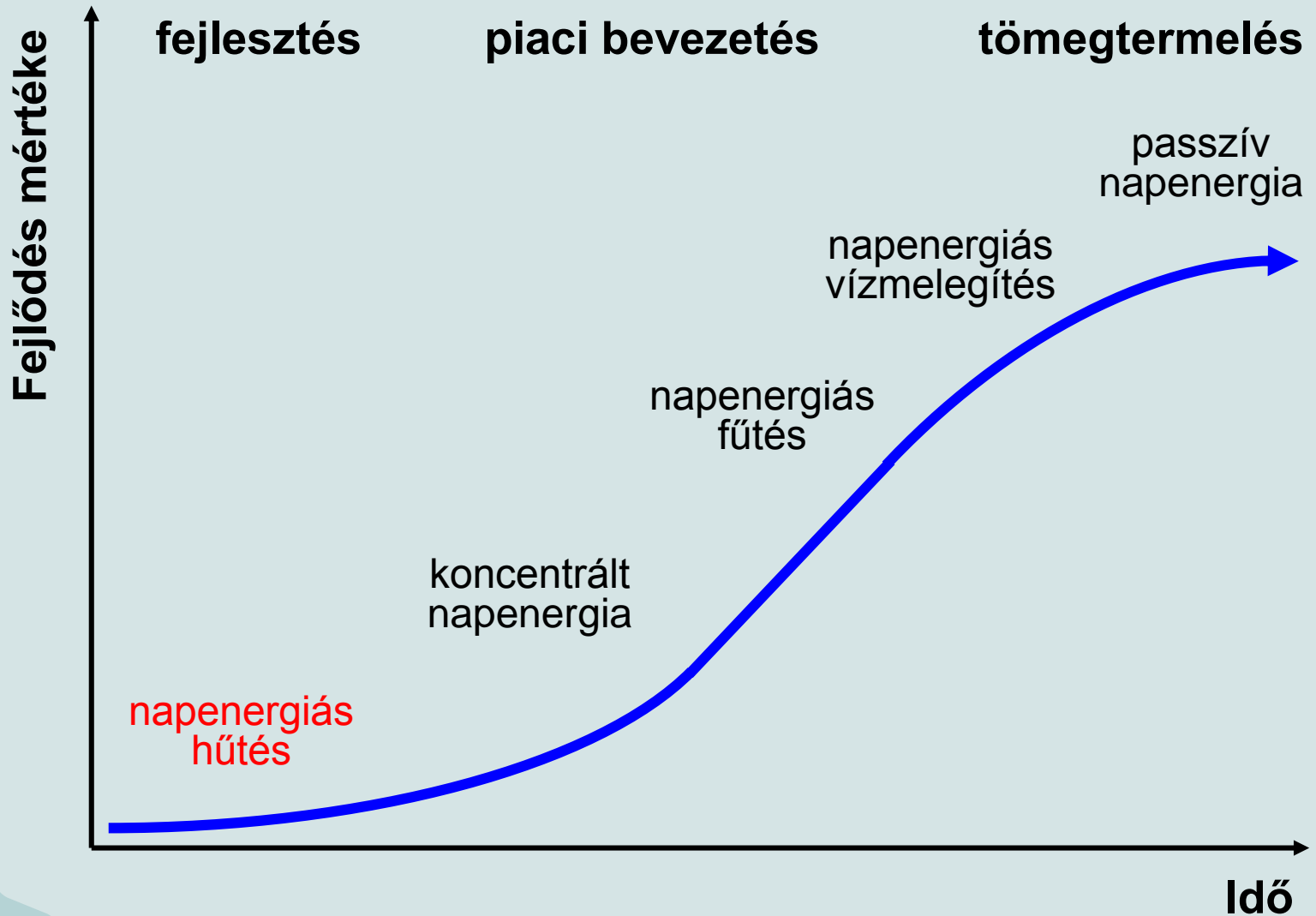
EU 28, Albania, Macedonia, Norway, Russia, Switzerland, Turkey

Israel, Jordan, Lebanon, Morocco, Palestinian Territories, Tunisia

Figure 5: Share of the total installed capacity in operation (glazed and unglazed water and air collectors) by economic region at the end of 2013

A termikus napenergia-hasznosítás fejlődése

A termikus napenergia-hasznosítás kiemelt területei

- **használati melegvíz készítés**
- **kombinált rendszerek (HMV – fűtés)**
- **nagy rendszerek**
- **uszodai melegvíz készítés**
- **távfűtés**
- **technológiai melegvíz készítés**
- **napenergiás hűtés**

EU célkitűzés 2020-ra: 1 m² napkollektor/ fő

A passzív napenergia-hasznosítás 2030 szenárió

European Renewable Heating & Cooling Platform (RHC-ETP)

Új épületek:

100%-ban napenergiával fűtött megoldások

Felújítandó épületek:

50%-ban napenergiával fűtött megoldások

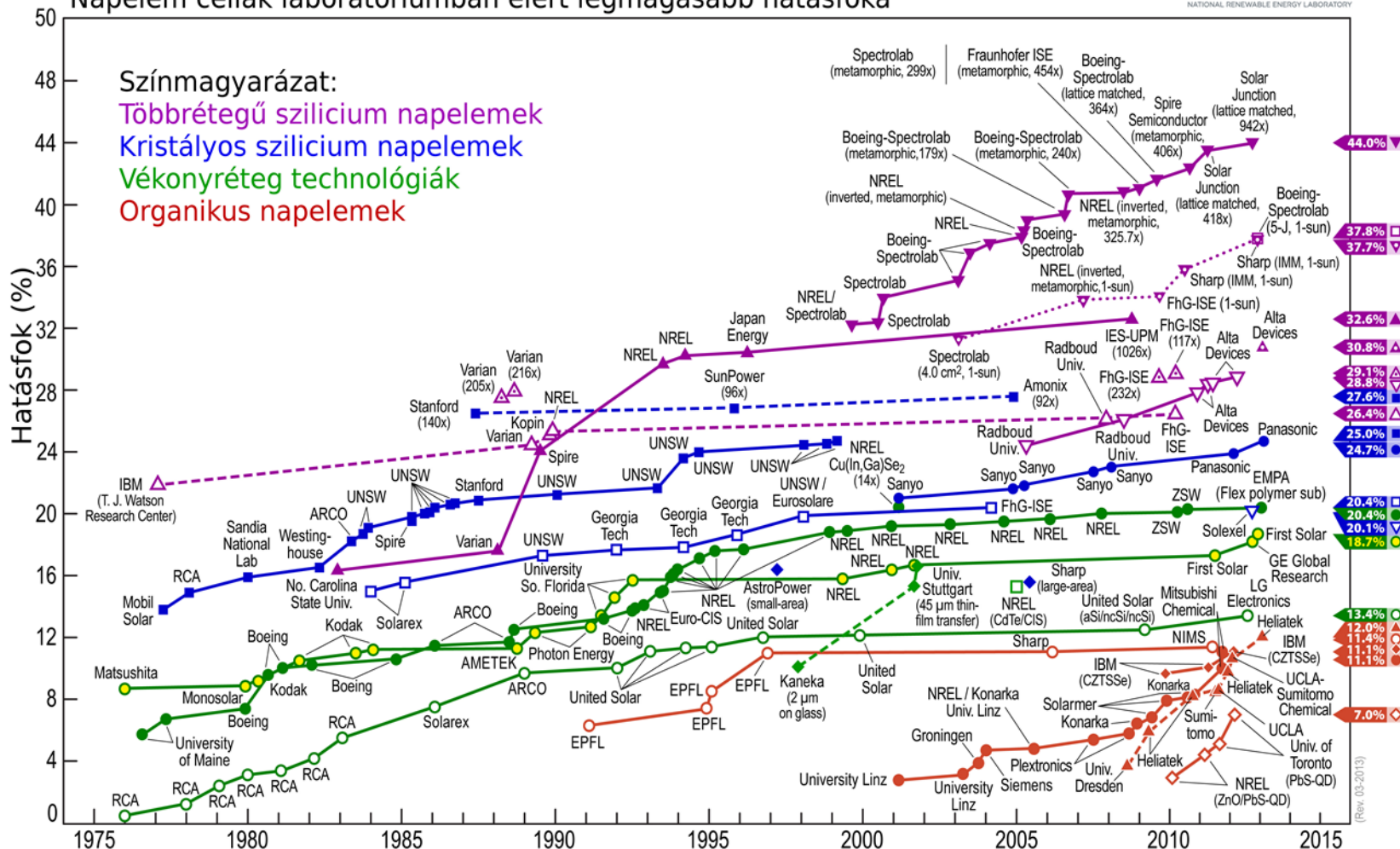

Napelem technológiák fejlődése (NREL, 2015)

Napelem cellák laboratóriumban elért legmagasabb hatásfoka

A fotovillamos napenergia-hasznosítás fontosabb jellemzői

- a PV cellák és modulok 30-40%-os éves árcsökkenése
- a piaci termékek hatásfoka nem nő az elvárt mértékben
- verseny a kristályos és a vékonyrétegű technológiák között
- a több GW teljesítményű kulcsrakész rendszerek elérhetősége
- a kínai termékek jelentős mértékű jelenléte a világpiacon

Fotovillamos napenergia-hasznosítás fejlesztésének kiemelt területei

- számos új technológia
- harmadik generációs modulok – **organikus PV**
- modulok színezése
- átlátszó modulok
- extra méretű modulok
- új típusú rögzítési rendszerek

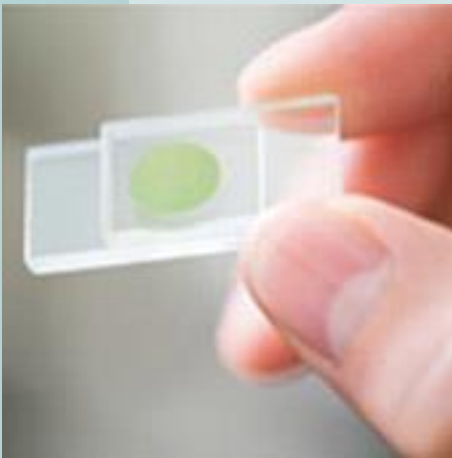

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

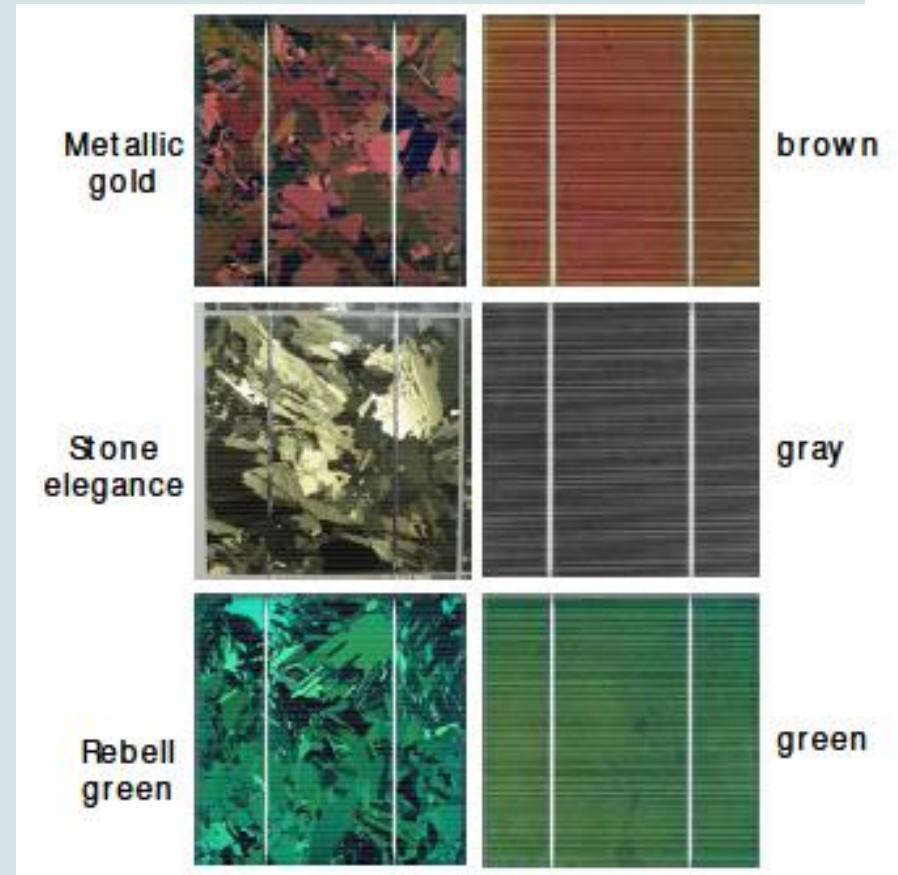
GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Organikus napelemek

PV cellák színezése

Áttetsző PV modulok

Solar powering a green future™

SEMI-SHADE™ STP130D - 12/VEC
Preliminary STP120D - 12/VEC
Datasheet

130 Watt Maximum Power Low cost semi transparent module (50% transparency)

Semi-Shade™ is a standard framed solar module with a tempered front glass and durable clear polymer substrate. It can be used to increase natural light levels below the module while still providing shading and power generation.

Features

- Design is based on a concept from a leading architecture firm specializing in daylighting solution
- Increased light transmission and reduced cost per sq. ft due to lower cell density
- Utilizes high-efficiency cells based on innovative technologies
- High reliability with guaranteed $\pm 3\%$ power output tolerance
- Withstands high wind-pressure and snow load
- Discreetly placed junction box closer to the edge of module preserves the sleek and uniform appearance
- Choice of anodized frame color: silver (VEC) or black (VED)

Quality and Safety

- Rigorous quality control meeting the highest international standards
- ISO 9001:2000 (Quality Management System) and ISO 14001:2004 (Environmental Management System) certified factories manufactures world class products
- Industry leading transferable warranty term
- Conformity with CE, certified to UL1703

Recommended Applications

- Highly aesthetic carport
- Outdoor canopy
- Other building integrated application

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Modulok új típusú rögzítése

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Új típusú rögzítési módszer

NVS, Gödöllő, 2014

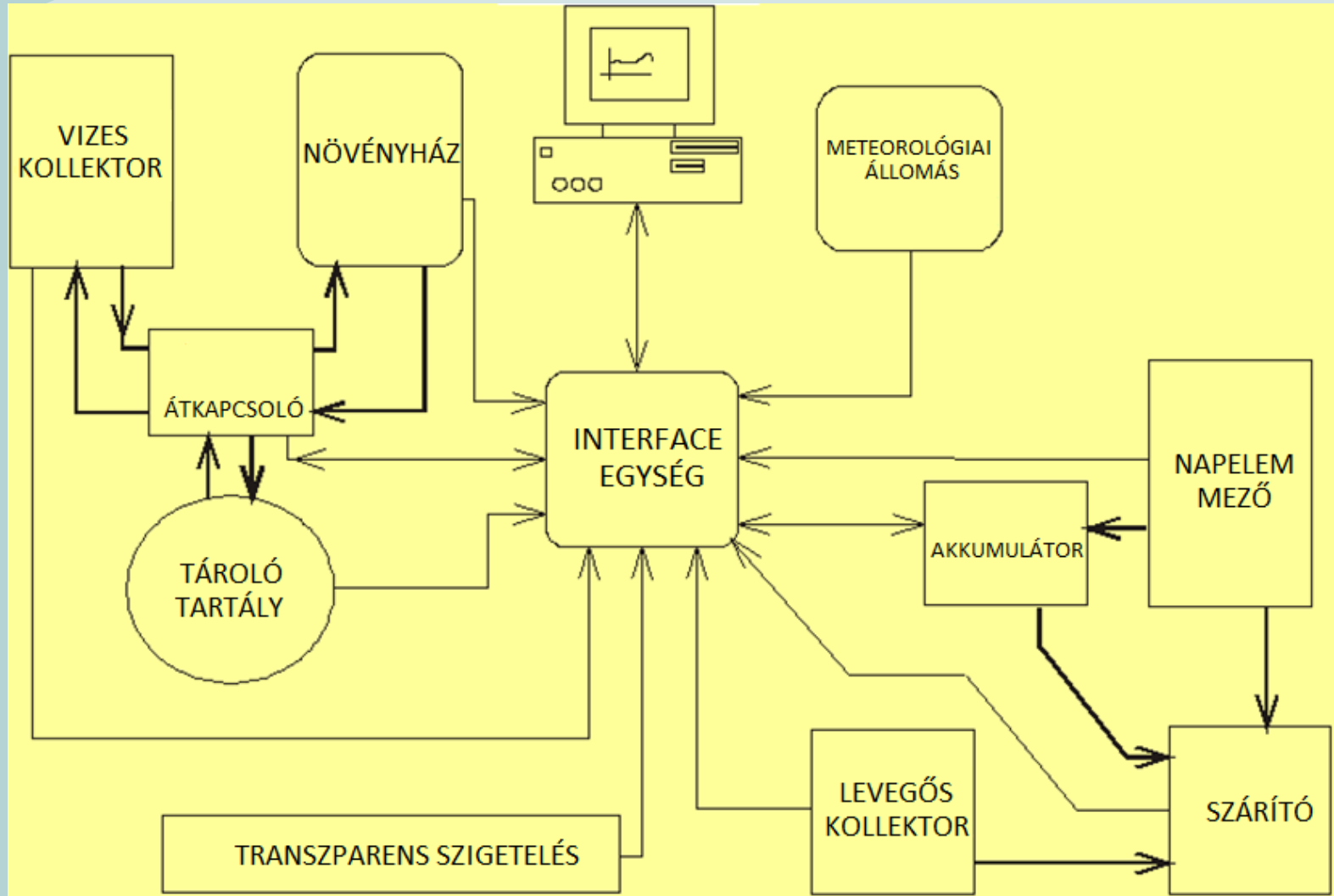

Integrált szoláris energetikai/technológia rendszer

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Családi ház napkollektorral (Gödöllő)

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Napkollektoros úszómedence (SZIE, Gödöllő)

Napenergiás szárító (SZIE, Gödöllő)

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Napkollektoros növényházi fűtés kiegészítés (SZIE, Gödöllő)

Transzparens szigetelésű fal (SZIE, Gödöllő)

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

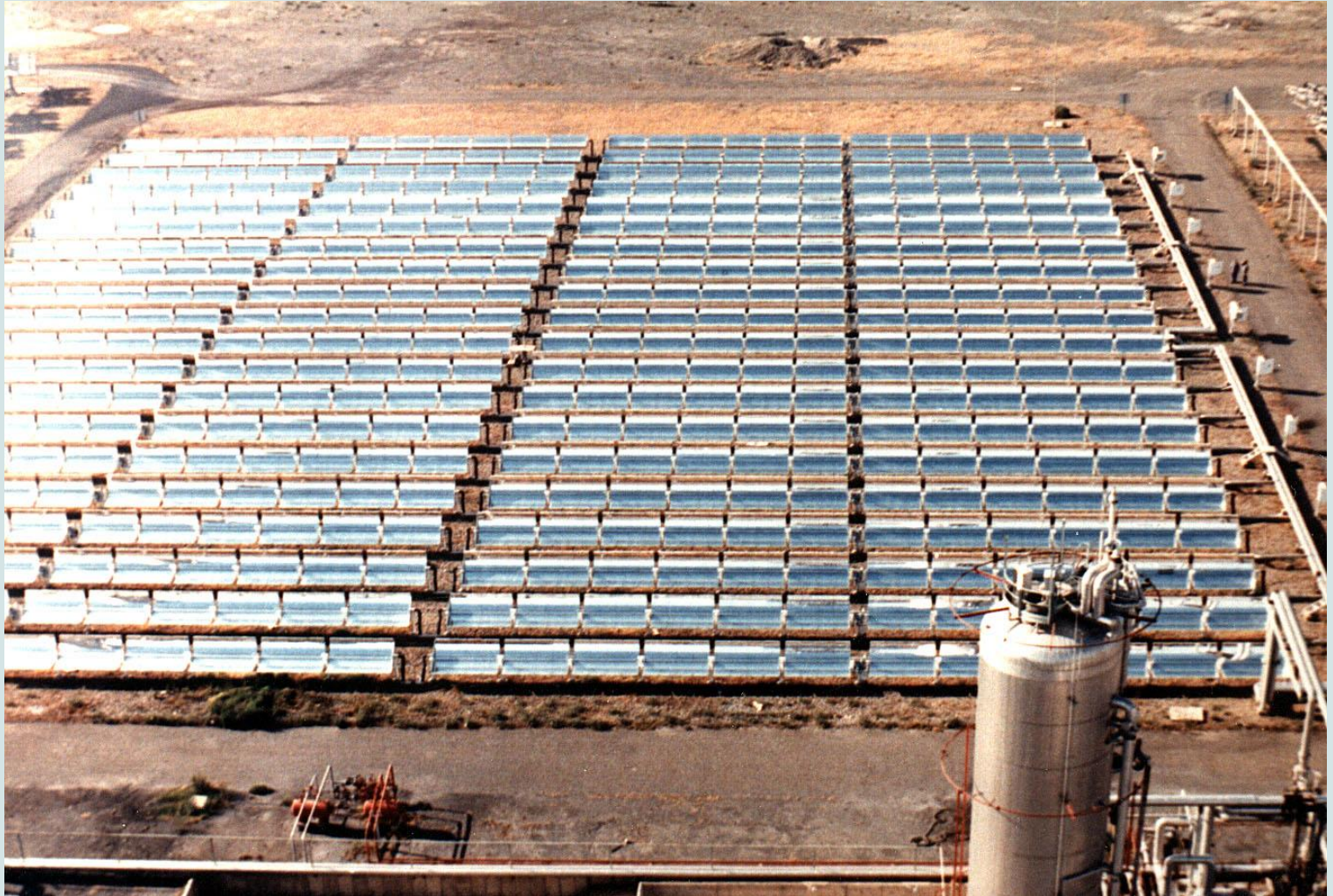

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

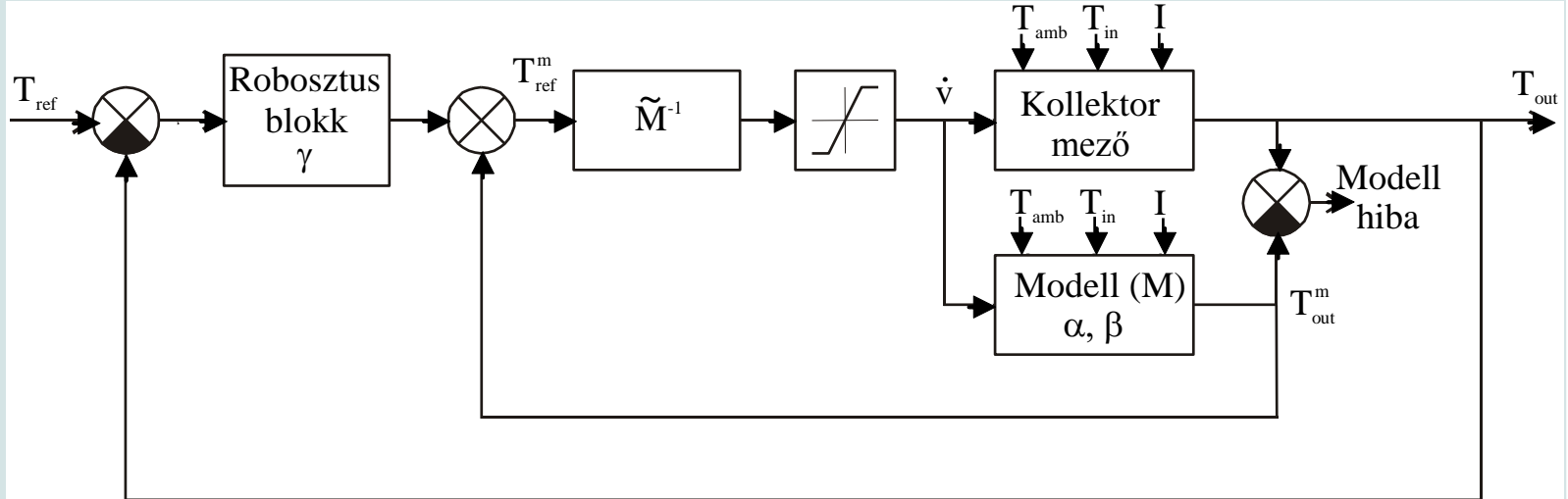
GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Fototermikus naperőmű (Plataforma Solar de Almeria, Spanyolország)

Fototermikus naperőmű irányítási algoritmus (Plataforma Solar de Almeria, Spanyolország)

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Hordozható PV kit

10 kWp-os hálózatra kapcsolt PV erőmű (SZIE, Gödöllő)

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

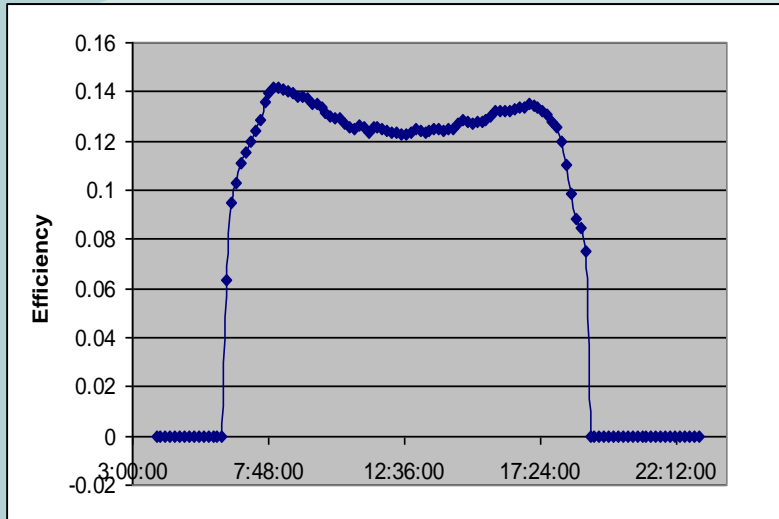
GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

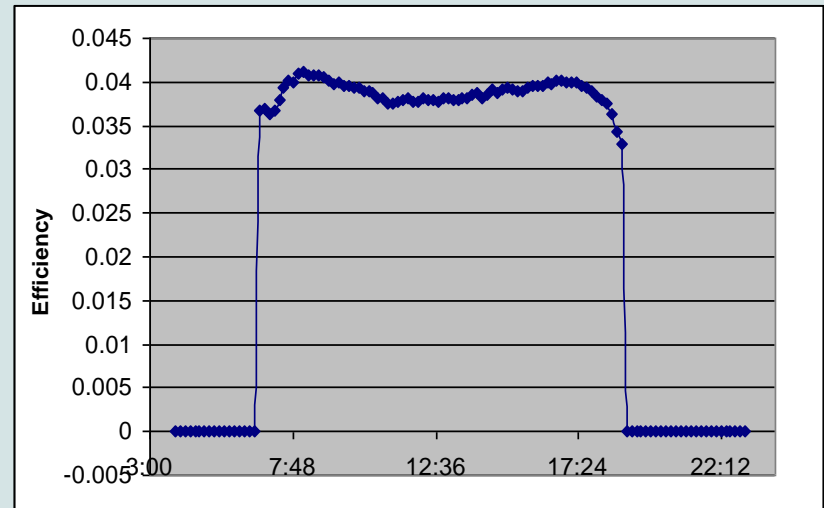

Különböző PV-s technológiák hatásfokának spektrális vizsgálata

Polikristályos szilícium

Amorf szilícium

Összefoglalás

- **Első fototermikus és fotovillamos installáció 1994-ben**
- **1994-től évente Nap Napja, és Energy and Environment Workshop programok szervezése**
- **41 kutatási projekt, amelyből 9 EU-s illetve 11 további nemzetközi projekt**
- **Referált tudományos közlemények száma kb: 500, közülük 90 lektorált folyóiratcikk, amelyből 37 if-es**
- **14 védett PhD dolgozat, ebből 3 külföldi állampolgár**
- **Napenergia kurzusok magyar és angol nyelven**
- **Közreműködő külföldi intézmények: több mint 15**
- **Számos hazai és nemzetközi szakmai szervezeti megbízás**

SZENT ISTVÁN
EGYETEM

GÉPÉSZMÉRNÖKI KAR
GÖDÖLLŐ

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

